

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL VADOVYBĖS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1183 PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO IR LYDINČIŲJŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ
(TAP-19-1611; TAIS-19- 10560(2))**

2019-10-01 Nr.

Vilnius

Projektų rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

1. Projektų tikslas. Pakeisti galiojantį teisinį reglamentavimą, susijusį su Vadovybės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) teisiniu statusu, Departamento pareigūnų statusu ir tarnybos Departamente sąlygomis.

2. Dabartinė situacija. Šiuo metu Departamentas yra viena iš vidaus reikalų statutinių įstaigų, o Departamento pareigūnai yra statutiniai valstybės tarnautojai, jų statusą ir tarnybos sąlygas apibrėžia Vadovybės apsaugos įstatymas ir Vidaus tarnybos statutas. Tačiau Departamento veiklos sritis yra specifinė ir iš esmės nesusijusi su įprastais vidaus reikalų įstaigų uždaviniais – viešojo saugumo užtikrinimu plačiąja prasme bei ikiteisminio tyrimo įstaigų funkcijų vykdymu. Europos svarbių asmenų apsaugos tarnybų tinklo ir Pasaulinės asmenų apsaugos tarnybų asociacijos veikloje pastebimos tendencijos saugomų asmenų apsaugą vykdančioms tarnyboms tapti savarankiškoms ir turėti kuo trumpesnę valdymo grandinę, įtakojančią sprendimų priėmimą. Šiandien Europoje praktika yra skirtinga ir pirmųjų asmenų apsaugos funkcija yra vykdoma tiek savarankiškų įstaigų, tiek ir priskirta tarnyboms, analogiškoms krašto apsaugos, valstybės saugumo užtikrinimo tarnyboms.

Atsižvelgiant į tai siūloma ir Lietuvos Respublikoje pirmųjų asmenų saugumo užtikrinimo valstybinės reikšmės tikslinę funkciją iš viešojo saugumo srities perkelti į nacionalinio saugumo ir tarpvalstybinių santykių sritį, Departamentą pertvarkant į Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybą, kuri vykdytų specifinę, atskiros ministerijos valdymo sričiai nepriskirtą valstybinės reikšmės funkciją – Lietuvos vadovų bei užsienio valstybių vadovų (Lietuvos Respublikos oficialių svečių) apsaugą. Ši tarnyba pagal savo veiklos pobūdį užtikrintų ir Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybių (prireikus - ir ambasadorių), konsulinių įstaigų ir specialiųjų misijų pastatų, turto ir asmenų apsaugos funkciją, perimant ją iš Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos.

3. Projektų esmė. Projektais siekiama, įvertinus aptartą veiklos specifiką, naujai siūlomų vykdyti funkcijų pobūdį, sudaryti teisinės prielaidas Departamentui vykdyti veiklą kaip savarankiškai biudžetinei įstaigai – Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybai (toliau – Tarnyba), taip pat tobulinti veiklos organizavimo sistemą, pareigūnų karjeros sistemą, nustatyti konkurencingą darbo užmokestį ir įtvirtinti Tarnybos pareigūno statusą, atitinkantį Tarnybos vietą valstybės institucijų sistemoje, jai keliamus reikalavimus ir pavestų uždavinių svarbą:

1) nustatyti, kad Tarnyba yra Vyriausybei atskaitinga įstaiga ir įtvirtinti šios institucijos specifiką ir tarnybos joje ypatumus;

2) nustatyti, kad Tarnybos pareigūnas – tai valstybės pareigūnas, Projektu dėstomo įstatymo nustatyta tvarka priimtas į Tarnybą. Tokiu būdu Tarnybos pareigūnui būtų suteiktas Tarnybos uždavinius, funkcijas ir vietą valstybės institucijų sistemoje atitinkantis statusas;

3) įtvirtinti naują karjeros ir darbo apmokėjimo sistemą vietoje esamo reglamentavimo, nustatant kintamą pareigūnų algą, priklausančią išimtinai nuo pareigūno pasiekimų tarnyboje. Kiekvienai pareigybei siūloma nustatyti šešias tarnybos pakopas, taigi ir šešis pareigūnų algos variantus, o tai leistų ilgesnį laiką motyvuoti pareigūnus siekti geriausių darbo rezultatų ir

nedelsiant reaguoti į tarnybinės veiklos rezultatų suprastėjimą. Atitinkamomis priemonėmis būtų kuriamos prielaidos horizontaliai karjerai, specialistų lygmens pareigūnams palankesnis reglamentavimas, didinantis visų pirma jų motyvaciją;

4) nustatyti didesnę negu esamas Tarnybos pareigūnų darbo užmokestį, atsisakant šiuo metu pareigūnams mokamų butpinigių (kurie sudaro apytiksliai 5 procentus nuo pareigūnų darbo užmokesčio) ir važiavimo išlaidų kompensavimo. Taip pat dalis pareigūnų neteks turėtos priemokos už darbą, kuris tiesiogiai susijęs su saugomų asmenų fizine apsauga, mokėtos Vidaus tarnybos statuto nustatyta tvarka. Didesniajai daliai Tarnybos pareigūnų įsigaliojus įstatymui darbo užmokestis iš karto ženkliai nepasikeistų, tačiau jiems atsivertų didesnės karjeros perspektyvos, o maksimalus siūlomas darbo užmokestis galėtų būti pasiektas per kelerius ar net keliolika metų. Reikšmingesnis darbo užmokesčio padidėjimas iš karto įsigaliojus įstatymui (iki 28 proc.) numatomas tik žemiausias pareigas einantiems Tarnybos pareigūnams arba į jas dar tik pretenduojantiems asmenims, kas leistų į tarnybą jau netrukus pritraukti naujų, perspektyvių specialistų;

5) įtvirtinti tarnybinius rangus vietoje tarnybinių laipsnių ir nustatyti atitinkamus priedus už juos;

6) šalinti kitus galiojančio reglamentavimo trūkumus, nustatant kitokį darbo laiko reglamentavimą (paros ir savaitės darbo laiko trukmė nebūtų ribojama ir priklausytų nuo tarnybos poreikių, tačiau pareigūnams būtų taikoma suminė darbo laiko apskaita ir pareigūnų darbo laiko norma būtų vidutiniškai 40 valandų per savaitę (7 dienų laikotarpį) skaičiuojant per visą apskaitinį laikotarpį), nustatant priėmimo į tarnybą sąlygas ir reikalavimus, tikslinant nepriekaištingos reputacijos sąvoką ir priėmimo į tarnybą ribojimus, panaikinant pareigūnų teisę dirbti kitą darbą, įtvirtinant galimybę, esant tarnybiniam būtinumui, pareigūnui laikinai pavesti atlikti kitas pareigas.

4. Derinimas. Įstatymų projektai buvo pateikti derinti Finansų ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai, Teisingumo ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai. Per derinimą nustatytą terminą pastabas pateikė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, į jas iš esmės atsižvelgta, išskyrus siūlymą sistemiškai peržiūrėti Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymą ir suvienodinti teisės aktuose vartojamas sąvokas. Ekonomikos ir inovacijų ministerija pastabų neturėjo.

Pasibaigus projekto derinimo terminui pastabas (iš esmės redakcines) pateikė Krašto apsaugos ministerija, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija. Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos iš esmės nepritaria sprendimui perduoti Vadovybės apsaugos departamentui Lietuvos diplomatinį atstovybių užsienyje apsaugos funkciją bei Departamento kaip Vyriausybei atskaitingos įstaigos steigimui.

Finansų ministerija, Užsienio reikalų ministerija ir Teisingumo ministerija išvadų dėl projektų nepateikė.

5. Projektų įgyvendinimo kaštai ir nauda. Įstatymų įsigaliojimas numatomas 2020 m. liepos 1 d. Įstatymams įgyvendinti 2020 metais papildomų biudžeto lėšų nereikės. Nuo 2021 m. sausio 1 d. pradėjus vykdyti diplomatinį atstovybių užsienyje apsaugą, numatomas papildomas lėšų poreikis - 2 150 tūkst. eurų per metus. Priėmus projektus padidės Tarnybos patrauklumas, sumažės administracinė našta, sutrumpės sprendimų priėmimo procesas, dėl ko bus greičiau įgyvendinamos pavestos Tarnybai užduotys.

6. Atitikimas Vyriausybės programai. Projektai tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos nuostatų.

7. Dalykinio vertinimo išvada. Siūlytina projektus svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Aušrina Genienė, tel. 8 706 63 769, el. p. ausrina.geniene@lrv.lt